

«L'estat diu que el català no és oficial»

El director general de Política Lingüística té una preocupació especial per la projecció internacional del català. Recentment, però, s'ha dit que el català no pot participar en el programa europeu Lingua perquè no és una llengua oficial i, des de fonts de l'estat, s'al·lega que no comprèn tot el territori estatal.

A. Agramunt

Entre excuses de mal pagador, un carrer per normalitzar, un ús per estendre, un tant per cent de comprensió optimista i una gestió, en un plat de la balança, de consolidació de la seva Direcció General amb els nous Consorcis, amb els Ajuntaments i, a l'altre, amb el conflicte etern amb els professors de català, Miquel Renui tria entre pastilles i cigarret i opta pel cigarret com a antídote.

—¿A vostè ja li han donat els motius concrets que justifiquen la negativa d'incorporació del català al programa europeu Lingua?

—El mateix ministre, senyor Solana, va al·legar que el català, i qui diu el català diu el gallec o el basc, des del moment que no són llengües oficials de la CEE i, deia també textualment, en no cobrir, fixi's, tot el territori de l'Estat, quedaven exclosos d'aquest programa.

—¿Una decisió bàsicament del govern de l'estat?

—Bé, en part sí. Però de fet s'ha d'imputar a la comissió formada pels ministres d'educació europeus que presideix el senyor Solana perquè el govern espanyol és qui en té la presidència en aquests moments de la CEE, i ell va ser qui va donar aquestes explicacions.

—¿I què es perd amb aquesta decisió?

—Molt. Primer moralment, perquè una vegada més no és reconeix el volum de parlants de més de deu milions i el fenomen de llengua viva del cata-

«Els adults tenen uns canals d'ús i de recepció de la llengua diferents als de fa uns anys».

là. Pensi que hi entra el luxemburgès, unes tres-centes mil persones, o el gaèl·lic, unes sis-centes mil persones, perquè els defensa el seu estat. ¿Qui ha de defensar la realitat catalana a Europa? El govern de l'estat no pot dir: aquestes llengües que són del nostre estat no hi poden ser perquè no són llengües oficials. Doncs, ja ho hem demanat de ser-ho. No és culpa nostra. Som tan importants com el danès, el grec o la que sigui. Si no hi entrem per un pro-

grama, ¿què passarà després a l'hora de fer-la oficial a la CEE? I és absurd que ens diguin que no cobrim tot el territori de l'estat. ¿O és que el senyor Solana pretén que el català es parli a tot l'estat? És incompreensible. Potser sí, que el senyor Solana està donant raó al Manifest dels Marges quan diu que una cultura sense un estat ho té molt negre.

—¿I les manifestacions del senyor Rubert de Ventós que deia a *EL TEMPS* que el programa Lingua tindria en compte el català?

—Doncs, miri, ja s'ha vist ara. Em sembla que ara hem rebut un avís de cara a l'oficialitat del català a Europa.

—¿I materialment, què hi perdem?

—Molt. El Lingua és un programa molt important. S'hi inverteixen durant cinc anys 200 milions d'ecus. És el primer programa que tendeix a defensar la pluralitat lingüística a la CEE. I, segons es diu, l'estat espanyol disposarà d'un deu per cent d'aquest pressupost. Per tant, representen al voltant dels 2.500 milions de pessetes. Dedicats només al castellà per promoure'l i difondre'l entre els ciutadans de la resta d'Europa.

—¿No es paga el preu d'unes lleis ambigües?

—Les lleis són prou clares. A vegades l'ambigüitat s'hi busca i no hi és. A la Constitució hi ha una clara referència al que hauria de ser l'actuació de l'estat espanyol en aquest sentit i això es vulnera.

—S'acaba de signar també un conveni en relació als JJOO. ¿Què representa des del punt de vista lingüístic?

—Bàsicament hem signat el compromís que la llengua catalana és una de les quatre llengües oficials dels Jocs: el francès, el castellà, l'anglès i el català. Això, ja ho ha manifestat el COOB, i el que hem fet és aportar la nostra infraestructura i experiència en el camp lingüístic.

Hem estudiat els últims jocs olímpics i n'hem fet un estudi sociolingüístic. I ara s'està treballant en la recerca de la terminologia olímpica. Una vegada disposem de tot aquest material en quatre llengües, un fet que ocorrerà per primera vegada, ho donarem a conèixer i després del conveni amb la Secretaria General de l'Esport vincularem tot aquest bagatge lingüístic perquè arribi a totes les oficines esportives.

ves de Catalunya i perquè s'escampi també a tots els esportistes, a part de crear serveis d'assessorament lingüístic que vehicularà aquesta gestió dinamitzadora a cada zona.

—¿No hi haurà una incompatibilitat amb els serveis municipals que ja funcionen?

—No, perquè precisament on ja n'hi ha, el que pretenem és que treballin en coordinació amb aquests mateixos centres de normalització lingüística, això sobretot en comarques on ja existeixen.

—Estem parlant d'esport, però també hi ha una mancança en el camp científic. ¿Es fa res en aquest sentit?

—Sí. En aquest camp, a part dels vocabularis que ja existeixen, hi està treballant el Termcat. El que sortirà inicialment serà un vocabulari terminològic que afecta a totes les carreres universitàries, és a dir, que professors i estudiants puguin disposar d'un material que abastarà la terminologia pròpia de cada carrera.

—A la seva Direcció General de Política Lingüística, sembla que els professors de català continuen sent un tema conflictiu. Recentment, la signatura del consorci amb els Ajuntaments ha provocat concentracions i polèmica. ¿Són també una de les seves preocupacions?

—La primera preocupació des que vaig agafar la Direcció General. I unes clares intencions de resoldre-ho.

—Doncs, sembla que encara hi ha una certa confusió en el tema, és a dir, d'una banda es reclama una professionalització i de l'altra no s'ofereixen alternatives. D'una banda han passat uns anys de reconversió de professorat voluntarista a semiprofessional o professional i de l'altra, unes respostes que aparentment des de la Generalitat no els ofereixen cap sortida estable. ¿El director general què hi diu, doncs?

—Això em porta a parlar dels consorcis acabats de signar. Va relacionat. I els consorcis formen part de les etapes que ens havíem anat proposant. Ajuntaments i Generalitat són els que hi entren i bàsicament esperem que a primers de setembre puguem tenir el conjunt global de contractació de professors.

—¿Tots? Es diu que n'hi poden haver sis o set-cents...

—No, tots no. Jo crec que sobrepasarem els dos-cents. Però compti que molts d'aquests professors ho fan no com a exclusiva sinó complementàriament a una altra tasca, per tant, molts d'ells ho continuaran fent així.

—¿Hi ha d'haver cursos de català tota la vida, doncs? Perquè si és així,

voldria dir que es vol mantenir el nivell d'alfabetització lingüística.

—No, per descomptat. L'ensenyament escolar ha anat en augment. Els adults tenen uns canals d'ús i de recepció de la llengua diferents als de fa uns anys, hi ha ràdio, hi ha premsa, hi ha televisió... I de fet, els cursos es mantenen amb un cert estancament, que ni puja ni baixa. Sembla que s'ha dividit per dos els adults que no sabien català. I per tant sembla que és una feina que un dia o altre s'ha d'acabar. Però hi ha altres feines pendents com assessorar, impulsar i dinamitzar el procés

«El mateix ministre Solana ha dit que les altres llengües de l'estat quedaven excloses del programa Lingua, perquè no cobrien tot el territori».

de normalització lingüística i els consorcis apareixen per això. Empreses, entitats de lleure, entitats privades han de trobar-hi el suport més generalitzat.

—Però el consorci aplega només vint ajuntaments.

—Sí, dinou i la Diputació de Girona, perquè són els primers que van manifestar la seva voluntat d'entrar-hi. També hi ha el nucli urbà més important on existeix la problemàtica lingüística més important. Però en el futur s'hi poden incorporar altres ajuntaments d'acord amb les condicions pressupostàries.

—¿I què canvia això en relació al professorat?

—Doncs, que cal contractar, que cal augmentar el pressupost de nòmina, que cal agafar un compromís diferent al sistema habitual fins ara de la subvenció. Però deixi'm parlar de la professionalització d'aquest col·lectiu. Miri, la Generalitat no ho ha forçat, això. Han estat els professors els que ho han

demanat. Nosaltres hem exigut un nivell, un rigor. Però no hem promès una professionalització perquè no hi havia un marc de sortida ni suficient ni de continuïtat.

—¿No és una contradicció que la Junta Permanent de Català doni un certificat precisament anomenat de Professorat si no hi ha sortida?

—No. Perquè és un certificat de nivell, de coneixement superior de la llengua. No garanteix una ocupació per molt que hi hagi el certificat. No vol dir que ningú l'hagi de contractar. Hi ha gent que estudia per fer de profes-

sor i gent que estudia per tenir un títol.

—¿S'han anat polint les anècdotes relacionades amb el fet que a vegades l'administració fa sortir un text en castellà? ¿Quin és en aquest sentit el seu camp d'acció?

—Total, perquè cal aplicar al màxim la Llei de Normalització. En faig sempre que cal un seguiment amb cada departament. Però a mi em preocupa més la normalització en el terreny socioeconòmic, en les empreses, en els mitjans de comunicació, en el cinema... A mi em sorprèn que moltes vegades rebi queixes de fets anecdòtics i no es parli del que cal encara fer en empreses, amb la política de relació, de personal i moviment quotidià al carrer.

—¿Sobre la dualitat comprensió/ús hi ha trobat el desllorigador?

—Quan arribem al fet de la voluntat personal, ja és tota una altra cosa. Però vaja, em sembla que es pot resumir en molt poques paraules: el fet de conèixer el català no és un deure, sinó que és un dret. □